

АИДА

Юбилеен лист

Издават:
Окръжен съвет
на БТС
и туристическо
д-во „Аида“
Хасково

май 1960 год.

ПРАЗНИК ЗА ХАСКОВСКИТЕ ТУРИСТИ

На 16 май т. г. се навършват 60 години от основаването на първото туристическо дружество в Хасково. То е първо не само в нашия град, но и едно от първите в нашата страна. След „Алеко Константинов“ в София, което става и ръководен център, туристическото дружество в Хасково първо откликва на повика на Алеко за организиран туризъм. Неговите членове избродиха околностите на града, а след това предприеха екскурзии до Бачковския манастир, Търново и Шипка. Нашите планини проехтяват и от волните гласове на хасковските туристи. Макар и малочислено, дружеството е дало своя принос в туристическото движение. Стигащо до 200 члена, сега то ежедневно расте. В неговите редици се вливат трудещи се и младежи от фабрики, предприятия, учаци се от учебни заведения. Днес при дружество „Аида“ има създадени 44 туристически секции с 3,120 члена.

Изпълнявайки решенията на Централния съвет на Българския туристически съюз за масовизиране на туристическото движение дружеството в скоро време ще удвои и утрои своите членове. То скоро ще обзаведе туристическа спалня на язовир „Студен кладенец“ и ще започне строежа на хижа под връх „Аида“.

В такъв разцвет членовете на дружеството посрещат своята 60-годишнина, която ще ознаменуват с голям събор в местността „Кенана“.

16 май за хасковските туристи е празник, който ще остане в неговата история като най-светла страница.

Българският туристически съюз е призван да работи за укрепване здравето на трудещите се, да възпитава своите членове в дух на социалистически патриотизъм, на любов и преданост към Родината, чрез опознаване и изучаване на героичното минало и борбите на Партията и народа.

Из Приветственото слово на ЦК на БКП до Учредителния конгрес

КАК БЕ СЪЗДАДЕНО ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО „АИДА“

(Историческа справка)

Според спомени на членове-учредители туристическо дружество в Хасково е основано на 16 май 1900 година, наименовано „Родопски турист“. Годината се потвърждава от много документи и от една дописка, печатана в списание „Български турист“, бр. 7 от 1 септември 1902 г. В нея се казва, че Хасковският клон е „Основен през 1900 г. и на 17 XI същата година решил да влезе в задругата, обаче не влязъл до I сбор. Поради липса на всякакви вестии от тогава до края на III 1902 отписан от състава на задругата, и правото му на клон подновено на 3. VI. от II сбор ...“

В настоятелството на „Родопски турист“ през 1902 г. влизали Я. Константинов — председател, Ив. Боев — подпредседател, П. Кънев — секретар, Н. Ерфанов — касиер и З. Тодев — домакин. При основаването му той е имал почти същото настоятелство и е броял 35 члена. Този клон е организирал много едновечерни излети из околностите на града и три няколкочасовни екскурзии до Бачковския манастир, до връх Бузлуджа и до Велико Търново. След няколко години обаче дружеството почти запада. През това време организира туристически групи лудожникът Димитър

Иванов — Лицо, които оживяват движението.

През 1915 година се влива свежа струя от туристи. На 18 март с. г. се основава клон от Юношеския туристически съюз, наименован „Клокотница“. Чрез него се създава временен комитет, който подготвя и свиква на 29 юли 1923 година събрание, на което се възобновява наново клон на БТС. Наименоват го на най-близкия до града родопски връх Аида. Избрано е било настоятелство в състав: председател Димитър К. Тенджоров, подпредседател Антонина Георгиева, секретар Христо Парпуров, касиер Иван П. Златков, домакин-библиотекар Димитър Ризов. Членовете учредители на клон са били към 100 души. Той развива широка дейност за популяризиране на туризма и създаване на материална база. Изнасят се редица сказки и беседи, създава се хор, който от вечеринки, забави и коледувания реализира много доходи. Той си поставя за задача построяването на туристическия дом на хълма „Ямача“. За тази цел създава фонд и пуца дописка между членовете си. За късо време е била събрана една сума от 26,000 лева. Турнистите правят и първото залесяване на

отпуснатото им от общината място на „Ямача“, което е било обрасло с плавели. През 1925 г. клонът е построил дървен павилон за около 30,000 лева с бюфет. През лятото в него се е помещавала и канцеларията. През това време клонът е имал над 200 члена.

В последните години [преди 9 септември 1944 година БТС — клон „Аида“ почти не съществува. Туристически дейтели го възстановяват и подемат редица инициативи, една от които е построяването на туристически дом на „Ямача“.

Наскоро на дружеството бе предадена сграда на язовир „Студен кладенец“, която ще бъде ремонтирана и обзаведена, а тази година ще почне строежа и на конетна хижа под връх „Аида“.

В своята 60-годишнина туристическото дружество ще създаде не само добра материална база, но и неговите редове ще нарастат неимоверно много. Завета на Алеко за масов туризъм ще бъде на дело осъществен и в Хасково.

Петър СИРОТОВ

Редиците растат

Високопатриотичните цели и задачи на Българския туристически съюз привличат всеки нов ден все повече сторонници на туристическото движение. Големите възможности и добрите условия, създавани от БТС за активна почивка сред природата, за запознаване и изучаване красотите и богатствата на нашата страна, героичното минало и големите постижения на нашия народ, пораждаат горещо желание у всички хора от градовете и селата в окръга да се включат в туристическото движение.

Неприсъхващ и в борба на крепко здраве, на физически и умствени сили, на висока работоспособност, на пламенна любов и преданост към нашата Родина, към БКП, към нашето велико социалистическо дело, са племянниците красоти и простори на родните планини и поля.

Широка, неограничена възможност за посещение и изучаване на дълж и шир на нашата хубава Родина дават провежданите мероприятия от дружествата и секциите на БТС: излети, екскурзии, походи, пътешествия и др. Те натрупват трайни впечатления и познания и човек се завръща с по-голями творчески възможности, по-живо-нерадостен.

Тези осмислени, полезни и приятни прояви на Туристическия съюз привличат трудещите се от заводи и ТКЗС, служители, учаци се, младежи и девойки. Само за първите три месеца от годината бяха учредени значителен брой нови дружества и секции, вляха се над 3200 нови членове-работници, селяни-кооператори, служители и учаци се в редовете на туристическото движение. Изградени бяха дружества в с. Българин, с. Узунджово, Марбас — Димитровград и др. Учредени бяха също секции, между които в политехническите училища в Раковски и Марийново, в техникума за химическа промишленост — Димитровград, и др.

Новите дружества и секции вече развиват активна туристическа дейност. Те провеждат излети, екскурзии и други мероприятия.

Хижа ПОД «АИДА»

Хижата, която виждате на снимката вдясно, скоро ще подслони приятелите на планината. Тя ще израсне под връх Аида в местността „Тирфилика“, край партизанските пътеки на хасковския отряд „Асен Златаров“.

Хижата ще бъде двуетажна, с легла и нарове за 100 души. В долния етаж ще има просторна столова и кухня, която ще бъде на разположение на туристите. От балкона на сградата ще се открива широката панорама на котловината, в която са Хасково, Спахнево, Сираково, Вългарово и Минералните бани.

Комитетът по строежа на хижата, изграден на разширено съвещание в ГК на БКП, е решил строителството да започне не по-късно от края на май.

Георги МИНЧЕВ,
секретар на туристическо
дружество „Аида“

ДВЕ БЕЛЕЖИТИ ДАТИ

Шестдесет години от тогава! Шестдесет години несломима от никакви пречки устремена безкористна работа за преуспяване на българския туризъм!

37 години от положените усилия за подновяване дейността на заглъхналия за дълго време клон „Родопски турист“, като клон на Българския туристически съюз с ново име „Аида“.

1900 и 1923. Две дати, които ни задължават да спрем вниманието си за момент върху тях и с поглед, отвърнат назад, да споделяме и спомени, и впечатления за тяхното въздействие, като ги използваме като стимули и поуки за бъдещата дейност.

У мнозина от тях, които в своето съзнание ще възстановят някакви що годе спомени за тях, самите те, свързани с повече или по-малко скромна, тиха безпреценциозна туристическа дейност, неволно ще възникне въпросът: нима всичко това — тая крупна всеотдайна творческа работа, която крие в себе си изминатият период от време, лишена от каквато и да е иай-минимална подкрепа от когото и да е, ок-

рилена единствено само от общественото съчувствие и симпатия, е била възможна! Те добре знаят трудностите на изминатия досега път, борбата против превратни някога преубеждения за същността на туризма, борба срещу много неприятности и временни несполуки. Добре знаят цената на излагания човешкия престиж начин — да търсят дарения, с единствено желание да се добиият с необходимите средства. И всичко това с нестихващ устрем да видят набързо осъществени горещо желани придобивки — туристическите домове, клубове, хижи, заслони, метеорологични наблюдателници и пр., да ги предадат колкото се може по-скоро като ценен, благодарен дар за свое и общо всенародно ползване. Да! — възможна бе такава дейност, защото е присъща и възможна за организация като туристическата, която не е познавала и не познава пречки за постигане на известна цел.

Днес развитието на българския туризъм излиза на равен, добре отгъпан, безприпятствен от нищо път, не се нуждае и обуславя от

щедростта на отделни благодетели. То е ликвидирало окончателно и с някогашните спорове за „търсене среда“. Туристическата организация добре схваща и правилно оценява, че тя се комплектува от целокупните народни маси. Следователно, средата ѝ не е никъде другаде, освен в самия народ. Тая аргументация е отхвърлила далек в забравата и онова време, когато, при изначването на строителните обекти високо в планините, като задължителен товар туриста е носил по 3—4 тухли, прикътани между багажа, носил е на ръце и цели врати и прозорци за строеж на хижи и други.

Днес, съкровения туристически възделения здраво облечени във вестранните грижи на БКП и днешната народна власт, повече от всяки друг път обещават предостатъчен, завидно неограничен просперитет за още по-засилена народоползна туристическа дейност. Вън от всякакво съмнение е, че туристическата организация ще намери и сили, и възможности в бъдещата си дейност да отговори с дела на тази оценка и щедрост.

Д. Гонджеров

ПЪРВАТА ЕКСКУРЗИЯ

Преди 60 години официално признати и правителствено насърчавани бяха модните за онова време гимнастически дружества „Юнак“, които парадирала с юнашките си форми. На нас, младите социалисти в Хасково, ни бяха противни по своята парадност юнашките дружества. Копнаехме за чист прохладен въздух, за свободни и волни движения из родните поля и балкани. Първоначално на малки групи започнахме да излизаме в свободното си време обикновено празнични дни във от града, докато през 1900 година свикахме събрание и поставихме основите на първото туристическо дружество в Хасково. Избра се ръководство и се замисли да се организира първият туристически излет до Бачковския манастир, който по онова време се слаवेशе в нашия край като един от най-уредените манастири. Реши се той да стане по време на празника на манастира — св. Богородица — 28 август нов стил. В две събрания се говори за значението на излетите, как трябва да се провеждат и за дисциплината на туристите. Изпратиха се две писма: едно до управата на манастира „Св. Петка“, където трябваше да се отбием и друго до управата на Бачковския манастир. В тия две писма ние определяхме датата и часа на пристигането ни и молихме да се подготви храна за около 30 души туристи и се оонгурят стаи за спане.

На 27 август в ранна утрин всички туристи, записани за този първи поход, бяха на сборния пункт — градската градина. Турръководителя на екскурзията, училецът Атанас Цветков, обясни някои неща във връзка с пътуването и след това сигналиста изсвири с рогата и даде зная за

потегляне. Тръгнахме с песен по шосето и понеже беше много хубаво и приятно за пътуване, пристигнахме неусетно в Хасковските минерални бани към 8 часа. Направихме малка почивка и закуска и потеглихме за с. Буково, родното място на Георги Пилашев. В него имахме среща със селяни, които довършваха харманите си. Селото е разположено в съседство с хубава букова гора и от там носи названието си Буково. Отправихме се за с. Неваково, където се побавихме малко повечко, защото там намерихме някои наши съученици, като Високов и др., които ни за държаха, за да ни нагостят с балканско млеко. Към 2 часа потеглихме за манастира „Св. Петка“. Минахме транзит селата Цървен и Арбанаси и привечер се изкачихме по височините за манастира „Св. Петка“, който сравнително е малък манастир, но добре разположен. От него се вижда цялото тракийско поле и Пловдив. Иконома на манастира — македонец, ни посрещна на самия вход и ни разведе из манастира, представи ни на игумена и ни посочи двете стаи за спане. Подир малко бяхме поканени да си заемем местата в столовата. През време на вечерята присъсвуваше иконома и ни поднесе старо манастирско вино. Получи се настроение. Започнахме да пеем народни песни. Иконома държа прочувствена реч за освобождението на Македония и като ни предаде ключа на избата ни пожела весело прекарване и добър път. Отговори му Цветков. След това ние продължихме веселието доеряд нощ. Рано сутринта на 28 август сигналиста изсвири няколко пъти, за да ни разбуди и ни предизвестя, че е дошло време за път.

По стъпките на отряд „А. Златаров“

По случай 90-годишнината от рождението на великия Ленин, на 15 и 16 април курсистите от Селскостопанския техникум — гр. Хасково, с ръководители Стефан А. Иванов и Петкана Николова, организираха поход по стъпките на партизанския отряд „Асен Златаров“.

В с. Спахиево бяха разгледани къщи на бивши ятаци, по време на което др. Иван Араклиев — бивш командир на партизанския отряд, разказа за живота и дейността на отряда. Вечерта беше проведена другарска среща с младежите от селото. На следващия ден рано сутринта групата пое по стръмните пътеки към партизанския лагер под вр. Аида. На връщане групата премина пеша прехода от с. Спахиево до гр. Хасково. Стефан Ангелов

Веднага станахме, облякохме се и с песен напуснахме „Св. Петка“. В Асеновград много не стояхме, защото трябваше в 10 часа да сме в Бачково. Разгледахме набързо града и поехме пътя за манастира. Към определения час вече бяхме гости на Бачковския манастир. Нашият сигналист изсвири пред големите врати, за да предвести пристигането ни и ние чакахме в стройни редици да бъдем посрещнати и отведени в манастира. След малко дойде иконома на манастира, поздрави ни с пристигането и ни покани да влезем вътре, като ни посочи стаите за нощуване. (Трябваше да отбележа, че по случай манастирския празник хиляден народ беше окупираше целия манастир и околностите му). Каза ни се, че до 12 часа можем да си направим свободно разходката

Пейзаж из Рила

Д. Иванов

Димитър Иванов — Лицо близо 50 години работи като самобитен художник в Хасково. Той остави стотици маслени табла и десетки акварелни и графични работи, в които отрази красивата българска природа. Той бе и голям турист. Няма кът в България, който да не познава. Само на връх „Аида“ той се е изкачвал повече от 100 пъти. Димитър Иванов обичаше туризма, както обичаше своето изкуство.

А И Д А

Ти срещаш в утрото зората с кавала на ранил овчар, блестяш с брилянти от росата в тайла ольнчевата нар, извиваш стръмните пътеки, под буки, дъб и кошничар.

Аз идвам всяка китна пролет кога разлистеш млада грьд, когато птички с весел полет далеч в просторите летят, когато твоите потоци небесните бои топят.

Аз идвам в твоите дъбрави да дишам надно аромат, да милвам клоните им млади да гаяя ненно всеки цвят. Аз любя в тебе всеки лист, с душа на волен, млад турист.

Аз идвам да сведя глава за всеки в бой умрял другар, обичал родната замя и дал животът си и в дар.

Сега бонур по кървави следи поникнал сутрин в зората, кръвта на паднали борци погълнал алена в цветята, навред расте, в зори цъфти и кичи с прелест свободата.

Д. Трендафилов

Българският туристически съюз е немуморим борец за траен мир и сътрудничество между народите!

се прибрахме в стаите на почивка. Към 4 часа предприехме обиколка по южната страна на манастира и по пътя за Наречен. Вечерта се прибрахме по-ранко, за да можем да си починем и тръгнем бодри. Рано сутринта потеглихме обратно за Хасково през Асеновград, манастира „Св. Неделя“, с. Езерово и Гарваново. В Гарваново преотяхме повече от един час. В това село живееше бащата на един от нашите туристи, който ни задържа, за да ни черпи. В Хасково пристигнахме в дъждовно време, цели изквасени. Така завърши нашият първи туристически излет, който тогава ние нарекохме манастирски излет.

Петър Маймуков